

## KINH CHÁNH PHÁP NIỆM XỨ

### QUYỂN 29

#### Phẩm 6: QUÁN THIÊN (Phần 8)

#### TAM THẬP TAM THIÊN (Phần 5)

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát các trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ mười bảy của cõi này tên là Nhu nhuyến. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ biết người giữ các giới không sát sinh, trộm cướp nên được sinh lên cõi này. Thế nào là không sát sinh? Có chúng sinh tham tài lợi, buông lung theo năm dục, giết rắn độc để lấy châu báu nuôi mạng sống, người giữ giới không làm việc này. Đó là không sát sinh, còn dạy người khác không sát sinh, cho dù là chúng sinh nhỏ như muỗi, kiến cũng không cố ý giết. Thế nào là không trộm cắp? Không dùng tâm trộm lấy đất đai của người, cho dù là vật nhỏ cũng không cố ý lấy, ngay những sách vở ghi chép của người cũng không sao chép lén để dùng. Đó là không trộm. Thế nào là bố thí? Người giữ giới dù nghèo khổ thiếu thốn nhưng không có tâm tham lam, giảm tài vật của mình để cúng thức ăn, y phục, đồ nằm, thuốc thang và vật nuôi sống cho người chứng thiền thứ nhất hoặc sửa sang đất chùa cho bằng phẳng để chúng tăng đi lại an ổn không tai nạn. Tự mình làm việc bố thí đó, còn làm cho người khác sống trong pháp lành, khuyên người bỏ nghiệp ác. Người giữ giới không sát sinh, trộm cướp, tự lợi, lợi tha, nhờ thế sau khi qua đời được sinh lên cõi trời Tam thập tam. Ở đây, vị ấy thọ hưởng diệu lạc. Đất ấy được trải lụa mềm mịn trơn láng, chư Thiên bước đi, thắm lụa lên xuống theo từng bước chân. Khi đặt chân xuống thì thắm lụa lún xuống, lúc cất chân lên thì thắm lụa bằng phẳng. Ví như gió lớn thổi, mặt nước nổi sóng nhấp nhô, cao thấp không chừng mực, gió ngừng thì mặt nước bằng phẳng. Đất ấy mềm mịn cũng thế. Đất ấy sạch sẽ như gương sáng. Nếu có người thợ, hoặc học trò của người thợ giỏi mài gương, mài dũa sáng sạch, soi thấy các tượng, nếu ai đó chẻ sợi lông thành trăm phần thì gương ấy cũng soi thấy hết. Đất ấy soi thấy toàn thân của chư Thiên cũng thế. Gương sáng kia trong sạch không tỳ vết thì đất ấy cũng trong sạch như thế. Đất ấy lại sinh ra những việc hy hữu. Nếu các Thiên nữ muốn vui chơi cùng Thiên tử thì Thiên tử liền thấy chữ viết của họ ở đất ấy, liền cùng Thiên nữ vui chơi thọ lạc. Đất ấy lại có việc hy hữu: Chư Thiên cần gì mặt đất sinh ra. Vị ấy thọ hưởng diệu lạc ở trụ xứ Nhu nhuyến thuộc cõi trời Tam thập tam. Họ lại đến nơi vui chơi. Nơi đó có vườn lớn tên Ma-thâu-ca, treo đầy lưới linh, được trang trí bằng vô lượng cây báu. Trong rừng ấy có các loài chim, đầy đủ hoa trái, trời năm thứ âm nhạc, vui chơi hưởng lạc, năm căn thọ hưởng quả báo lạc. Cõi đó lại có khu rừng tên Bà-la, khi các Thiên tử vào rừng này vui chơi thì cây cối nhỏ đi, làm cho các Thiên tử hái trái dễ dàng. Rừng ấy được làm bằng bảy báu sáng rực như mặt trời mới mọc, có vô lượng hoa trái sắc sỡ, nhiều loài chim đẹp hát tiếng rất hay. Họ ở trong rừng này thọ hưởng sáu dục lạc, ca múa vui chơi. Bỏ nơi này họ đến ngọn núi vui chơi tên là Cao tỵ. Đến đó, họ cùng các

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thiên nữ xinh đẹp ca múa vui chơi, lên đỉnh Cao tụ. Núi này rộng mười do-tuần, đỉnh núi có ao hoa lớn tên là Quang minh. Trong ao có đầy các loài hoa bằng bảy báu như hoa Câu-mâu-đà, Câu-la-na-đà, Ưu-bát-la xanh, nước ao trong sạch, có loài thiên nga, vịt trời, uyên ương kêu tiếng rất hay, thật đáng yêu. Thiên tử, Thiên nữ vây quanh ao hoa ca múa vui chơi, uống nước ngon nhưng không say, họ tha hồ ăn trái sáu vị, nước trái thơm ngon, uống hoài không hết, Thiên tử, Thiên nữ cùng nhau uống nước. Ở nơi khác cũng có các Thiên nữ cùng Thiên tử ca múa vui chơi, tấu nhạc, đánh đàn, thổi ống tiêu, địch, không hầu, mặc tình thọ hưởng dục lạc. Họ vây quanh ao hoa thọ hưởng diệu lạc một thời gian dài. Ở đó lại có ao hoa tên Nhất thiết ý lạc. Họ trang sức vòng hoa trời, xoa thân bằng hương chiên-đàn, rải hương bột, thân phóng ánh sáng. Do sức tạo nghiệp thượng, trung, hạ và tùy tâm yêu thích mà họ có được ba loại quả báo tương xứng với nghiệp. Nhờ tạo nghiệp như vậy thì thọ quả báo như vậy, nhãn thức tiếp xúc với sắc sinh tâm vui mừng. Vì sao? Vì nếu người tạo ra ba nghiệp thì nhìn thấy tất cả cảnh sắc đều là sắc bậc hạ do một duyên mà người ấy thấy sắc bậc hạ. Nếu tạo nghiệp bậc trung thì thấy sắc bậc trung, sinh tâm vui bậc trung. Nếu tạo nghiệp bậc thượng thì thấy được vô lượng sắc đẹp, hình tướng đoan nghiêm. Tất cả thanh, hương, vị, xúc cũng vậy, tất cả sắc trần của cõi trời Dục giới đều như vậy, nếu không thì ba loại quả báo đó không thành tựu. Nên biết có ba loại nghiệp để đạt sắc đẹp, xinh xắn, Thiên nữ xinh đẹp. Các Thiên chúng vui chơi thọ lạc ở rừng Nhất thiết ý lạc, họ tham đắm sắc, thanh, hương, vị, xúc không biết nhàm chán, quán xét xong, Tỳ-kheo nói kệ:

*Kiếp tận trời nóng  
Biển lớn khô cạn  
Trăm ngàn ức kiếp  
Tham ái không dừng.  
Nước mưa rơi xuống  
Biển mới tràn đầy  
Biển tham dục này  
Ái sắc không chán.  
Nghĩ nhớ các lạc  
Dục không thỏa mãn  
Nếu lìa tu ái  
Tâm dục sẽ dừng.  
Lạc sinh từ dục  
Người trí không thích  
Niềm vui lìa dục  
Là vui tối thắng.  
Hoan lạc tham ái  
Như nước lẫn độc  
Ai lìa ái dục  
Như sữa hòa nước.  
Dục đốt kẻ si  
Đui mù không biết  
Như Ma-la-da  
Sâu núi ăn cây.*

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Ức niệm ái dục  
Không thể đếm được  
Nghĩ mãi không chán  
Bị vua chết buộc.  
Không bị dục sai  
Không trụ cảnh ái  
Là người an vui  
Như Lai dạy thế.  
Như nằm mộng thấy  
Thành Càn-thát-bà  
Hư giả không bền  
Các dục lừa dối.  
Như huyễn, bọt nước  
Quả Yêm-ba-la  
Dục làm suy tổn  
Như lửa đốt người.  
Ai biết lỗi dục  
Không tham quả say  
Thấy được thật đế  
Lìa hẳn ái nã.  
Các dục như độc  
Chưa được thì nhớ  
Được tự gây khổ  
Các ác bùng cháy.  
Dục không thỏa mãn  
Thiên lạc mất hết  
Đọa vào địa ngục  
Do dục lừa dối.  
Dục như cơn sóng  
Như điện, như đèn  
Nữ dục như độc  
Như cá bơi tròn.  
Suy xét thêm nhiều  
Như lửa thêm củi  
Trước sau không an  
Người trí vứt bỏ.  
Ai mà gân gūi  
Dần dần tăng thêm  
Như chạm lửa dữ  
Dục chịu quả khổ.  
Biết lỗi dục ấy  
Người trí xả bỏ  
Những người lừa dục  
Đạt vui Niết-bàn.  
Vô số vô lượng

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Ngàn muôn chư Thiên  
Tham dục đọa lạc  
Chịu khổ địa ngục.  
Dục: Lửa, đao, độc  
Tìm vui hãy bỏ  
Dục nhân địa ngục  
Luôn luôn xả bỏ.  
Chưa bao giờ thấy  
Không sống với dục  
Không bị dục sai  
Không có khổ nào.  
Vì thế bỏ dục  
Đừng nghĩ nhớ đến  
Tất cả các dục  
Đều như lửa hừng.*

Tỳ-kheo quán xét các Thiên tử bị dục sai khiến, nên nói kệ chê trách. Chư Thiên phóng dật đó lại đến vườn Nhất thiết ý lạc, trỗi nhạc, cùng Thiên nữ xinh đẹp vào rừng ca hát tự vui. Rừng ấy có vô số ao hồ, cảnh sắc mọi nơi đều đẹp. Nhân căn thọ hưởng sắc dục như thế, lại tha hồ nghe những âm thanh hay đáng yêu, mũi ngửi đủ các hương thơm vừa ý, lưỡi nếm đủ các vị ngon lạ, họ muốn gì đều được cả, tùy ý muốn mà tiếp xúc đủ các loại, thân tâm vui vẻ, thọ hưởng các pháp vui theo ý muốn. Các Thiên chúng ấy bị ái dục che lấp, buông lung vui chơi, thọ hưởng năm dục lạc theo ý muốn. Đến khi nghiệp thiện hết, vị ấy qua đời, bị đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu sinh trong cõi người, luôn được an lạc, lại ham thích vòng hoa, hương xoa, hương bột, có nhiều của cải, tâm ngay thẳng, chân thật, mọi người đều thích nhìn, tin lời nói, ai cũng yêu mến, đầy đủ vợ con, hành đúng lễ nghĩa, không mất nghi thức, vua, giặc, nước, lửa không thể xâm đoạt tài vật của mình, được vua ban thưởng, sinh trong dòng hào phú, là nhờ dư báo.

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ mười tám của cõi này tên là Tạp trang nghiêm. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ biết người giữ các giới không sát sinh, trộm cướp, lại dạy cho người khác để họ sống trong pháp lành. Thế nào là không sát sinh? Mình không giết hại, không dạy người giết hại, không vui theo, cũng không găn gũi kẻ giết hại, không hề nói năng giao tiếp với họ; lại còn có cách không sát sinh khác: Nếu có chúng sinh dùng tiếng ca, tiếng đàn, tiếng đàn không hầu, tiêu, địch đối gạt cầm thú làm cho chúng rơi vào lưới bẫy, thì người giữ giới không làm việc đó, còn dạy người khác để họ không giết hại. Nếu thấy ai giết hại thì mua chuộc để chúng thoát chết, tâm không nghĩ việc giết hại. Đó là không sát sinh. Thế nào là không trộm? Có người lừa dối buôn bán để tìm tài vật, làm việc trộm cướp trái pháp. Thế nào là lừa dối? Hoặc đem cát vụn trộn với vật khác rồi cân bán, người giữ giới thấy việc phi pháp đó thì khuyên họ đừng làm, tìm cách khuyên dạy họ đừng vì bần ác, vợ con, bản thân mà trộm cướp tài vật. Nếu làm việc trộm cướp thì sau khi qua đời, sẽ đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Quả báo của trộm cướp là chịu khổ não lớn. Người ấy tự mình không làm ác, còn khuyên người khác để họ bỏ pháp ác. Dù duyên đến cũng bỏ không lấy. Người ấy tự lợi, lợi tha. Thế

nào là bố thí? Hoặc vào biển lớn, qua vùng khoáng dã để tìm tài vật, hoặc làm thuê cho người để cầu tài vật mà bố thí, thấy người nghèo khổ thì sinh tâm kính trọng, vui vẻ bố thí, hoặc đem vật này bố thí cho người chứng thiện thứ hai, người nghèo khổ. Đó gọi là bố thí. Thế nào là không sát sinh? Nếu thấy những thợ săn dùng lưới bắt chim, hoặc có người bắt cá thì đem tài vật chuộc mạng để chúng thoát chết, suy nghĩ hoan hỷ vô cùng, còn khuyên người khác chuộc sinh mạng và vui với việc ấy, mình làm nghiệp lành, luôn nguyện tu tập lại còn khuyên người thực hành nghiệp thiện. Người thiện không sát sinh, trộm cướp, tự lợi, lợi tha, giữ hai giới ấy tạo lợi ích cho mình và người, sau khi qua đời, vị ấy sinh lên những tòa nhà ở điện Trang nghiêm của cõi trời Tam thập tam. Sau khi sinh lên cõi trời, vị ấy trang sức đủ các loại ma-ni sáng rực, thân thể sáng rỡ đủ các y phục, các Thiên nữ xinh đẹp đứng hầu ở sau. Thiên tử mới sinh nghĩ: Do những nghiệp gì ta được sinh lên cõi này? Tự nhớ đời trước nhờ tu nghiệp lành nên sinh lên cõi trời này. Tự khen rằng: Hay thay! Nghiệp thiện, ta nhờ tu hành mà được sinh lên cõi này. Thiên tử suy nghĩ biết do nghiệp thiện, mới nghe tiếng nhạc, tiếng ca của Thiên nữ, khắp nơi núi rừng, cung điện đều vang tiếng hay, cầm thú nhảy múa, nghe tiếng hát này, hưởng hoan lạc vô cùng. Vừa nghe tiếng ca tâm sinh tham đắm, đó là nhân duyên thứ nhất sinh ra dục. Đã tham tiếng hay, lại muốn nhìn sắc đẹp, vị ấy đưa mắt nhìn quanh, thấy vô lượng sắc tướng của Thiên nữ xinh đẹp không sao ví dụ được. Vị ấy nghĩ: Đây là Thiên nữ nào, thuộc sở hữu của ai? Nghĩ thế tâm dục sinh khởi khi ấy Thiên nữ nói kệ:

*Tất cả nhân duyên dục  
Ta là nhân số một  
Ta cung phụng Thiên tử  
Vui chơi thọ hoan lạc.*

Đã nghe tiếng ca, thấy sắc đẹp, Thiên tử liền xoay người lại đi đến bên cạnh Thiên nữ, muốn thọ hưởng hoan lạc của sự tiếp xúc. Đó là nhân duyên thứ hai sinh ra dục. Lại có nhân duyên thứ ba sinh ra dục. Tâm sai khiến các căn tham đắm cảnh giới, tự do duyên theo. Thiên tử tiếp xúc với Thiên nữ bằng tâm dục, Thiên nữ cũng dùng thân gần gũi Thiên tử. Lại có nhân duyên thứ tư sinh ra dục, có vô lượng hương thơm tuyệt diệu không sao ví dụ được. Thiên tử quan sát hương ấy từ đâu bay đến, liền biết hương ấy từ Thiên nữ tỏa ra, với tâm dục Thiên tử bỗng Thiên nữ gửi hương tuyệt diệu đó. Tâm luôn yêu thích bốn cảnh giới này. Khi ấy Thiên nữ cung phụng các thức ăn uống cam lồ cho Thiên tử. Đó là nhân duyên thứ năm sinh ra dục. Cứ thế có vô lượng nhân duyên sinh ra dục không sao ví dụ được. Cảnh giới năm dục đó là hoan lạc ban đầu của cõi trời. Thiên tử thọ nhận lạc báo của cõi trời như thế. Lúc mới sinh Thiên tử đã nhớ được túc mạng, vì tham đắm dục lạc nên đã quên hết. Thiên tử lại đến với Thiên nữ bằng tâm dục, Thiên nữ cùng đến chỗ Thiên tử ca múa vui chơi, lời lẽ êm ái, vui vẻ thọ lạc. Họ lại đến vườn rừng ao hoa, các Thiên nữ trang sức đủ loại, cùng các Thiên tử đến rừng Nhất thiết quán ý lạc và đến nơi vui chơi Nhất thiết kiến lâm, Nhất thiết địa thiên. Cây cối ở rừng ấy có đủ thứ như ý muốn, được trang trí đủ cách, cây vàng, lá bạc, cành xích bảo, trái pha lê đủ sắc, hương, vị. Rừng ấy có vô lượng cây như thế. Lại có rừng khác dùng để trang trí, cây lưu ly, cành vàng ròng, lá xích bảo, trái bạch ngân xen lẫn xa cừ. Lại có loại cây khác cứ một khuỷu tay là có một vật báu trang trí như vàng, bạc, xích bảo, lưu ly, xa cừ. Lại có cây cứ một khuỷu tay làm bằng một loại báu đầy đủ hoa trái, hoa trời xinh đẹp. Hoa ấy có đủ sắc hương,

hương xoa xông khắp sáu do-tuần, các loài ong tạp sắc hút mật hoa. Rừng Nhất thiết kiến ý lạc có cây cối trang trí như thế. Do các nghiệp lành mà thọ hưởng quả báo này. Lại có hoa sen đẹp, cọng bằng lưu ly, lá bằng vàng ròng, tua bằng xích bảo, có ong bằng nhân-đà xanh trang trí. Tiếng chúng rất hay, nghe tiếng ấy chư Thiên vui mừng. Rừng ấy có các hàng cây xanh, vàng, đỏ, tía. Như người Diêm-phù-đề xem ánh điện thì rừng này cũng vậy hàng lối xinh đẹp, lại có sông ao trang trí vườn rừng. Thiên tử thấy rừng có đủ các công đức như vậy, tâm rất vui mừng, cùng các Thiên nữ đến rừng ấy. Thấy vậy, chư Thiên khác biết Thiên tử mới sinh đến chỗ của họ nên cùng ra nghênh đón, thăm hỏi nhau, khen ngợi nhau, vui chơi thọ lạc, tấu kỹ nhạc, vui chơi trong các rừng, ao sen. Thọ hưởng năm dục lạc ở rừng Nhất thiết kiến một thời gian lâu, họ rời rừng ấy đến nơi vui chơi khác. Nơi ấy có các lan can bao quanh, luôn lưu xuất ra thức uống ngon, cung điện bằng bảy báu giăng hàng như rừng cây, đất bằng vàng ròng, có các loài chim hót tiếng rất hay, nhảy múa vui chơi, tiếng nước chảy róc rách, dòng sông ăn uống có đủ sắc hương vị. Thiên tử vào đó vui chơi hưởng năm dục lạc, cùng các Thiên nữ xinh đẹp hưởng nghiệp thiện cõi trời, trải qua một thời gian lâu, vì tâm phóng dật nên họ không hay biết. Thiên tử thọ năm dục lạc đến khi nghiệp thiện hết, bị thoái đọa. Vì phóng dật che lấp tâm nên không quan sát sự thoái đọa, bị tâm ái làm mê hoặc, lửa dục đốt thiêu, tâm tham dục lạc vẫn không hay biết. Nếu tướng suy hiện thì lo sợ, thấy được sự vô thường biến đổi, nhất định bị thoái đọa, lúc đó mới hay biết. Thiên tử ấy mãi mê buông lung đến khi nghiệp thiện hết rồi qua đời, bị đọa lạc, lưu chuyển theo nghiệp, bị đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu còn nghiệp thiện khác được sinh trong cõi người, thọ hưởng hoan lạc thượng diệu, đầy đủ vật báu, ngay thẳng không dua nịnh, sinh vào nơi đô thị, biết việc tà chánh, biết pháp, phi pháp, biết được tất cả nơi người làm lành, thuận theo chánh pháp, biết báo đáp ân đức mà sinh vào, được mọi người thích nhìn, già trẻ đều yêu kính, không bệnh khổ, khô ngô tuấn tú, có sức mạnh, không lo sợ, an ủi mọi người, đầy đủ vợ con, vua, giặc, nước, lửa không thể xâm đoạt tài vật mình, là nhờ dư báo.

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ mười chín của cõi này tên là Như ý. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ biết chúng sinh dùng tâm chánh kiến, tin quả báo của nghiệp, sống vững chải trong chánh kiến, tâm chân thật, không gây khổ chúng sinh, hiếu dưỡng cha mẹ, thuận pháp tu hành, không biếng nhác, cung kính Tam bảo! Phật, Pháp, Tăng, không sát sinh, trộm cướp, không dạy người làm, cũng không tùy hỷ, thấy người khác làm thì khuyên họ đừng làm, nói nghiệp quả cho chúng sinh để họ sống trong pháp lành, không sát sinh, trộm cướp. Nếu ai không giữ giới thì khuyên họ giữ giới, người đã giữ giới thì khuyên họ sống vững trong giới. Người tự lợi, lợi tha này sau khi qua đời sinh lên cõi trời Tam thập tam thuộc đường lành. Thế nào là không sát sinh? Có người biết những chúng sinh khác như kiến, muỗi... thì không cố ý giết chúng. Đó là không sát sinh. Có người đặt lưới, bẫy, hầm hố giết hại cù-đà, chuột, con do, thỏ, thì khuyên họ đừng làm. Có người tìm phương cách độc ác như giăng lưới, đặt bẫy săn bắn chim thú và những dụng cụ giết hại khác để giăng bắt chúng sinh làm cho chúng chết thì người giữ giới này khuyên họ thả đi. Đó là không sát sinh, làm cho chúng sinh sống trong pháp lành. Thế nào là không trộm? Cho dù cỏ cây cũng không sinh tâm trộm, thấy người trộm thì khuyên họ đừng làm. Lại có người sống trái pháp, cúng dường âm nhạc nơi tháp Phật,



ting xá, có người lại ca múa vui chơi trong đó, hoặc cùng người nữ ca múa vui đùa, hoặc ở trong chùa Tăng, có người bảo trối nhạc, đánh đàn... cúng dường tháp Phật, vì tự nuôi sống mà trối âm nhạc thì đừng để người ấy trối nhạc cho kẻ khác, đó là không trộm. Lại có cách trộm cướp khác như: Ban đầu hứa trả giá cao hơn cho dân nữ nhưng sau lại trả giá thấp, đó là trộm. Lại có cách trộm khác như có người bán rượu thịt, đã mua chắc giá nhưng lại không trả đúng giá, đó là trộm. Người giữ giới phải vứt bỏ không làm việc sát sinh, trộm cướp như thế, thấy ai làm thì không vui, tâm không nghĩ đến. Thế nào là bố thí? Dù là người nghèo khổ, ít của cải nhưng vẫn đem tài vật cúng dường người chứng thiền thứ ba, riêng mình cam chịu đói khổ mà cho người khác, bố thí bằng tâm Từ bi như yêu con mình. Thế nào là giữ giới không sát sinh? Nếu gặp người giết chúng sinh trong nhà xí thì khuyên họ đừng làm, đem nước khuyên họ đổ trở lại chỗ bần để chúng không chết. Đó là không sát sinh. Người làm lành này sau khi qua đời sinh lên cõi trời, có các Thiên nữ vây quanh hưởng lạc tuyệt diệu. Giờ đây xin nói một ví dụ nhỏ cho vị trời này: Như diệu lạc mà Kim luân vương thọ hưởng thật không bằng một phần mười sáu diệu lạc này. Thân hình không xương thịt, cũng không như uế, không sinh tâm ganh ghét, mắt không nháy, y phục không bụi nhơ, không bị khói sương, cũng không có khổ về đại tiểu tiện, thân thể sáng chói. Chuyển luân thánh vương hoàn toàn không có việc này, không giữ gìn vợ con, không ganh ghét, tự do ăn uống, không ngủ nghỉ cũng chẳng mỗi một. Chuyển luân thánh vương hoàn toàn không có việc này. Vì thế mà diệu lạc của Chuyển luân thánh vương không bằng một phần mười sáu. Cho nên xin nói một ví dụ nhỏ trong cõi người. Cứ thế người ấy tuần tự thọ hưởng năm dục lạc. Cõi ấy có một vườn rừng tên Ca-tỳ-la dài mười do-tuần, rộng năm do-tuần, khắp nơi được trang trí bằng chim vàng, vô lượng chim toàn thân bằng vật báu, lại có hoa đẹp sáng rực trang trí vườn rừng, cây bằng bảy báu. Trong rừng lại có loài chim xinh đẹp đủ màu sắc hơn cả người trang sức lộng lẫy. Lại có Thiên tử ở trong rừng lấy các loài hoa vui chơi, cọng, lá, tua hoa đều bằng lưu ly, đài hoa bằng xích liên hoa bảo, hương hoa xông khắp mười do-tuần thơm hơn tất cả các loài hoa. Chư Thiên gửi hương ấy càng thêm vui sướng. Lại cùng các Thiên nữ ở vườn Ca-tỳ-la đi đến dòng sông uống tha hồ hưởng, có xe cao lớn, lan can, lầu gác, cửa ngõ treo các linh báu, vòng hoa báu, lưới chân châu che bên trên, treo cờ phướn báu, vàng, bạc, pha lê, xích bảo trang trí các cột, có các loài chim như thiên nga, chim thú, bồ câu, mạng mạng, hồng nhan xinh đẹp, xe ấy được trang trí bằng các loài chim như vậy. Chư Thiên đều đi xe ấy, là nhờ nghiệp thiện. Họ lại cùng các Thiên nữ đến rừng lớn Ca-tỳ-la, đến chỗ ăn uống. Đến nơi họ xuống xe, ăn uống thức ngon, ăn uống xong lại vui chơi trong vườn, trối nhạc, ca múa thọ lạc. Trải qua một thời gian dài, vì tâm tham đắm dục lạc nên họ không biết thời gian. Họ lại đến rừng Nhất thiết kiến, lên đỉnh núi cao. Vì muốn thấy các rừng khác nên cùng Thiên chúng leo lên xe biến hóa ca múa vui chơi đủ cách, cùng nhau thọ lạc. Họ lên đỉnh núi cao của rừng Nhất thiết kiến, thấy một mặt của núi Tu-di chứa có nhiều vườn rừng xinh đẹp, sắc hoa sáng rực như màu vàng ròng, có các sông suối, ao hồ, các dòng sông ăn uống, vô lượng Thiên nữ xinh đẹp vây quanh. Núi Tu-di ở giữa sáu vạn ngọn núi. Núi này cao lớn là chỗ ở của Trời, Rồng, Dạ-xoa, A-tu-la, Yên-na-la và chư Thiên tạo nghiệp lành. Do nghiệp thiện mà được quả báo có đủ bốn thứ báu, mỗi nơi được trang trí nhiều màu sắc. Họ nhìn thấy tất cả, cùng vui chơi, tâm dục buông lung, khen ngợi nhau cùng nhau vui đùa. Thân họ có thượng, trung, hạ, sự vui chơi ăn uống cũng thế. Thấy vậy, họ

ngiht: Không phải chỉ mình ta thọ hưởng diệu lạc, còn có nhiều chư Thiên và Thiên nữ khác vui chơi thọ lạc, họ còn thấy cây Như ý đủ màu sắc trang trí vườn rừng. Bấy giờ chư Thiên lại nhìn thấy các cõi khác như Cao tụ, Đại cao tụ, có các dòng sông xinh đẹp. Nếu khi mặt trời, mặt trăng đi qua hai đỉnh núi này thì họ sẽ thấy dưới mặt trời có trăm ngàn đỉnh núi giống như La-hầu A-tu-la lấy tay che ánh sáng mặt trời, như đã nói ở trước. Khi ấy Thiên tử lưu chuyển qua lại trong hư không, quan sát núi chúa, cùng Thiên nữ vui chơi hưởng lạc ca hát khen ngợi ở trong cung điện. Họ nhìn thấy hết các vườn rừng ở núi chúa, rồi trở về chỗ của mình. Về đến nơi họ lại ca múa vui chơi, thọ nhận năm dục lạc ở vườn rừng, vì dục lạc che lấp tâm nên không biết đến thời gian. Họ lại đến núi Bà-la-ma, núi ấy rộng năm do-tuần, cao mười do-tuần. Có người đi bằng xe, có người cỡi chim bay, lên núi ấy, núi ấy được trang trí các trụ báu, có sông hồ bằng bảy báu, cây báu Như ý sáng rực, họ thổi âm nhạc, hoan hỷ vui chơi, hưởng quả báo của tự nghiệp. Vì phóng dật nên họ vui chơi trải qua thời gian lâu mà vẫn không hay biết, bị dục lạc mê hoặc không biết nhàm chán. Họ lại đến rừng Ưu-bát-la. Rừng này có trăm ngàn loài ong vây quanh. Họ vào rừng cùng ăn uống ca múa hưởng lạc không biết nhàm chán. Họ lại đến nơi vui chơi tên là Vô cấu, thổi trăm ngàn âm nhạc cùng nhau vui chơi không biết thỏa mãn. Chư Thiên buông lung thọ hưởng năm dục lạc đến khi nghiệp thiện hết, họ qua đời bị đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu còn nghiệp thiện khác thì được sinh trong cõi người, nhan sắc tươi đẹp, được vua quý trọng, giàu có, thông minh, là nhờ dư báo.

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ hai mươi của cõi này tên là Vi tế hạnh. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ biết chúng sinh tu hành pháp thiện, tự lợi, lợi tha không dối gạt, não hại chúng sinh, tu hành chất trực, thực hành nghiệp thiện được quả báo vui, tạo nghiệp thanh lương được quả thanh lương, tạo nghiệp lành được quả vui, được tất cả chúng sinh cúng dường, mọi người yêu mến, hiện tại, vị lai đều đạt lợi ích an lạc. Khi bỏ thân này, nghiệp thiện đã tạo vẫn còn như cha mẹ, vì như thật nên thọ hưởng vô lượng hoan lạc, không sát sinh, trộm cướp, còn dạy người khác không sát sinh, trộm cướp, không ở chung, gần gũi, vui chơi, làm việc với kẻ sát sinh, trộm cướp, không ở chung với kẻ ác phá giới, gần gũi làm việc, vui chơi thọ lạc với người lành giữ giới, cùng suy xét pháp và phi pháp. Người này không làm ác, còn dạy người không làm ác, người này tu tập nghiệp thiện, làm cho kẻ ác phá giới sinh trong pháp lành, chỉ rõ chánh pháp để họ vào chánh đạo, gieo trồng nghiệp lành, tâm người ấy trong sạch như vàng ròng, thực hành nghiệp thiện, hiện tại, vị lai an ổn vui vẻ. Đó là không sát sinh. Lại có cách không sát sinh khác như: Nếu có người vì tà kiến mà giết hại rắn, bọ cạp và loài nhiều chân như muỗi, nhặng, thằn lằn để vun bón cây ăn trái trong vườn tươi tốt, người trì giới không làm việc đó để giữ gìn mạng sống chúng. Các loại trái cây nếu nghi có trùng thì không bao giờ cố ý ăn, không bao giờ uống nước mà chưa xem kỹ hay nước để qua đêm, nếu không xem kỹ, không lọc, sợ sinh trùng nhỏ thì không uống, không dùng. Đó là sự vi tế của giới không sát sinh. Thế nào là không trộm? Có mấy cách không trộm như: Có người thường suy nghĩ muốn cho lúa gạo, ngũ cốc, đậu mè của mình được mùa, còn ngũ cốc của mọi người thì mất mùa. Lại vào lúc khác, do chúng sinh bạc phước, nên ruộng lúa không thu hoạch được. Kẻ ác thấy mọi người đói khát lại vui mừng như ý mình, rồi đem bán bằng tâm xảo trá, đong lường lúa thóc dối gạt mọi người, đến khi thành nghiệp, nếu do tâm suy nghĩ gọi là tư nghiệp,



còn lúc đối gặt gọi là cuống nghiệp, tạo nghiệp đối gặt xong gọi là cứu cánh nghiệp. Người giữ giới không làm việc ấy, dù nghèo khổ cũng vẫn không làm việc phi pháp đối gặt người khác, thấy người khác làm thì không vui theo. Nếu gặp thời đói khát, vì nuôi mạng sống mà cầu tài vật thì buôn bán đúng pháp, không lường gạt chúng sinh. Đó là không trộm. Thế nào là bố thí? Với tâm lành, thực hành việc lành, tự lợi, lợi tha, bản thân thì nghèo khổ vất vả mới có tiền của hoặc xin người khác để bố thí cho người bệnh tật, khốn khổ thiếu thốn hay người học và chứng thiền thứ ba. Người này thành tựu ba nghiệp bố thí. Nếu tâm suy nghĩ muốn bố thí gọi là quyết định, lúc bố thí là nghiệp, bố thí xong lại còn suy xét gọi là cứu cánh. Người này tạo một ngàn hai trăm nghiệp lành, sau khi qua đời sinh vào cõi Vi tế thuộc đường lành. Người ấy do tạo nghiệp vi tế nên được sinh lên cõi này, tùy ý mà có được thân lớn nhỏ. Vườn rừng ở đó cây cối bằng bảy báu, trong sạch nhất. Người ấy thọ hưởng theo nghiệp của mình. Rừng bảy báu này dài hai mươi do-tuần, rộng mười do-tuần, đầy đủ vườn rừng, ao suối, trong sạch không như giếng như gương sáng, ai thấy cũng thích. Cành lá sạch sẽ không như, bằng vàng, bạc, lưu ly và các tạp bảo. Thiên tử vào rừng tự thấy tất cả sắc thân trong cành lá của cây báu. Ở một cây vị ấy tự thấy thân mình, ở trăm ngàn cây cũng tự thấy thân mình như vậy. Sắc tướng của tất cả Thiên tử đều hiện trong các cây, do nghiệp thiện đạt quả tương tự. Cây ấy lại có những việc kỳ lạ khác, theo nghiệp thượng, trung, hạ của họ đã tạo mà hiển hiện hết trong cành lá của cây ở cõi trời này.

Khi ấy Đế Thích cùng các Thiên nữ trang sức vòng hoa, đi xe sáng rực hơn cả ánh sáng của trăm mặt trời cùng chiếu. Chư Thiên ở Vi tế hạnh trông thấy Đế Thích đều ra nghênh đón. Đến nơi, họ cung kính đảnh lễ Đế Thích, theo Đế Thích trở lại vườn rừng thọ hưởng năm dục lạc. Thiên vương Thích-ca cũng ôn tồn thăm hỏi chư Thiên về thực hành nghiệp thiện lớn. Chim chóc trong rừng ấy hót tiếng rất hay, rừng ấy được trang trí cây vàng ròng. Quan sát nghiệp báo xong, Thiên vương nói kệ:

*Nghiệp lành được quả này  
Có đủ các vườn rừng  
Dù chẳng cần nói năng  
Cũng biết được nghiệp báo.  
Tất cả các nghiệp báo  
Chịu sinh tử khắp nơi  
Hoặc thiện hoặc bất thiện  
Nên chịu quả báo ấy.  
Người nào tu nghiệp thiện  
Sẽ được sinh lên trời  
Kẻ tạo nghiệp bất thiện  
Đọa trong ba đường ác.  
Dù làm thiện, bất thiện  
Đều do dục si sai  
Không biết sẽ thoái đọa  
Chắc chắn chịu khổ chết.  
Nhờ quả báo nghiệp thiện  
Nên cây cối như vậy  
Ai không chán bỏ dục*

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Tâm bị lạc mê hoặc.  
Buông lung ham vị dục lạc  
Tâm luôn tìm cảnh giới  
Luôn bị ái não hại  
Lại bị ái trói buộc.  
Dục từ nữ nhân sinh  
Người nữ rất độc ác  
Sinh ra các phiền não  
Như lửa đốt chúng sinh.  
Phiền não của dục ấy  
Còn hơn ngọn lửa dữ  
Phiền não của sắc đẹp  
Thieu đốt tâm chúng sinh.  
Người nữ hoại thế gian  
Đoạn diệt các pháp thiện  
Đó là nhân địa ngục  
Đại tiên nói như thế.  
Miệng khéo nói lời hay  
Tâm họ như độc hại  
Dối gạt không tạm dừng  
Tâm người nữ không thật.  
Bất chợt tâm yêu thương  
Bất chợt tâm ghen ghét  
Tâm họ luôn thay đổi  
Như điện không tồn tại.  
Kẻ xảo trí dối trá  
Gần gũi với tâm tham  
Luôn thích thú kẻ khác  
Kiêu mạn bằng tình tứ.  
Trời, người, Tỳ-xá-già  
La-sát, rồng, Dạ-xoa  
Đều bị nữ sắc trói  
Người nữ như chất độc.  
Không nghĩ đến ân huệ  
Dòng họ và tài năng  
Người nữ tánh như gió  
Tâm ý không tạm dừng.  
Nếu thấy ai giàu có  
Thì sinh tâm yêu thích  
Còn thấy tai họa đến  
Chán ghét lại bỏ đi.  
Nếu người nào gần gũi  
Sẽ sinh tâm yêu thích  
Thấy họ bị buồn lo  
Sẽ xa lánh lập tức.

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Như ong thích vờn hoa  
Hoa héo sẽ bỏ đi  
Người nữ cũng như vậy  
Không vui sẽ xả bỏ.  
Tâm ác, không thương yêu  
Tâm nhiều loạn bất định  
Phá hoại kẻ ngu si  
Không ai bằng người nữ.  
Dây trói ở cõi trời  
Không gì hơn nữ sắc  
Người nữ cột chư Thiên  
Đắt đến ba đường ác.  
Tâm ai tham nữ sắc  
Dục ấy thật là lớn  
Dục nữ sắc đốt tâm  
Sau chịu khổ não lớn.  
Những nghiệp đang tạo tác  
Tham dục mê hoặc tâm  
Tâm si không hiểu biết  
Nữ dục làm mê loạn.  
Trượng phu đã chánh tín  
Bất chợt sẽ bỏ hết  
Vô lượng dây tham ái  
Như con rắn lột xác.  
Tánh người nữ như vậy  
Dù phục vụ đủ thứ  
Giữ gìn bằng mọi cách  
Cũng không thể vừa ý.  
Tánh người nữ như thế  
Tâm họ không thành thật  
Hư dối lại gian xảo  
Người trí không tin tưởng.*

Nghe Đế Thích thuyết pháp xong, chư Thiên sinh tâm nhàm chán, nói kệ:

*Đúng thế, đúng thế! Đại Thiên vương  
Nói lời như thật, không hư dối  
Tôi vì không trí, không hiểu biết  
Bị lưới Thiên nữ buộc tâm mình.*

Nghe kệ xong, Đế Thích đến rừng có tiếng chim. Rừng ấy trang trí vô số cung điện, có ao tắm xinh đẹp, ngọn núi sắc vàng như màu dung kim, trổ các thứ kỹ nhạc, ca hát rất hay, có các Thiên nữ làm quyến thuộc. Thiên vương Đế Thích vào rừng thọ hưởng diệu lạc cõi trời, các căn thọ nhận cảnh giới năm dục. Họ lại đến ngọn Càn-đà-tụ trên đỉnh Tu-di. Núi ấy được trang trí bằng bảy báu có dòng nước chảy xinh đẹp kỳ lạ, đỉnh núi bằng chân châu anh lạc, đáy sông rải cát bằng chân châu, hai bên bờ sông có nhiều loài chim hót tiếng rất hay. Ai thấy dòng sông này cũng đều yêu thích. Thiên vương Thích-ca cùng các Thiên nữ xinh đẹp vui chơi thọ lạc. Thọ hưởng diệu lạc ở đây

xong, lại cùng Thiên tử, Thiên nữ đến nơi vui chơi ở cung điện Chu-la. Đến nơi, chư Thiên ở cõi khác nghe Thiên chủ đến, họ cũng tập hợp lại. Cung điện của núi này trụ ở đỉnh núi Tu-di nguy nga xinh đẹp, ánh sáng của cõi trời Dạ-ma chiếu lên đỉnh núi này. Ánh sáng núi Tu-di sáng rực khắp bốn cõi thì ánh sáng cõi Dạ-ma chiếu lên đỉnh núi này cũng thế. Các cung điện khác càng thù diệu gấp bội. Vui chơi ở đây xong, Thiên tử Thích-ca Đê-bà cùng các Thiên tử, Thiên nữ trở về Thiện pháp đường. Vị trời cõi Vi tế hạnh này thọ hưởng năm dục lạc, đến khi nghiệp thiện hết, vị ấy qua đời, đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu còn nghiệp thiện khác thì được sinh trong cõi người, luôn được an lạc, hoặc được làm vua, quan, thông minh đệ nhất, khi thẩm xét được mọi người tuân phụng, không cần nói nhiều, y phục trong sạch không nhơ, vợ con trinh thuận, tâm không tà vạy, thích bố thí, ngay thẳng không dua nịnh, được anh em đồng họ yêu kính, cung kính Sư trưởng yêu thích tôn khách, giữ giới, thích vòng hoa thơm, xa lánh tri thức ác, sinh trong dòng hào phú, khôi ngô tuấn tú, trang sức đủ loại, là nhờ dư báo.

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ hai mươi mốt của cõi này tên là Ca âm hỷ lạc. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ biết chúng sinh với tâm lành thực hành nghiệp thiện, hoàn thiện thân, ngữ, ý, làm lành, tự lợi, lợi tha, lợi ích cho chúng sinh, có tâm Từ bi, tin nghiệp quả, chánh kiến, chánh nghiệp, giữ hai giới, tâm không tán loạn, không mất oai nghi, không gần bạn ác, hiếu dưỡng cha mẹ, cúng dường Sa-môn, Bà-la-môn, thực hành cứu cánh ba loại nghiệp thiện, giữ hai loại giới không sát sinh, trộm cướp. Thế nào là không sát sinh? Nếu ngũ cốc lúa thóc có vi trùng nhỏ thì không xay giã, biết có trùng thì giữ gìn mạng sống của chúng, không đem lúa ấy cho người. Lại có cách không sát sinh khác như: vi trùng sinh trong ung nhọt của lừa, lạc đà, trâu, ngựa chuyên chở đồ vật thì khi lấy nước rửa ung nhọt đó, không nên dùng thuốc thoa hại đến sinh mạng của chúng, nên dùng lông chim dũ bắt trùng ấy đem bỏ những chỗ thịt thối để bảo toàn mạng sống của chúng. Giữ gìn sợ hại sinh mạng của trâu, lừa thì cũng giữ gìn mạng sống của loài trùng, cho dù là loài kiến cũng không cố ý giết, ngày đêm không sống phóng dật, tâm không nghĩ đến việc giết. Nếu có tâm tưởng chúng sinh như con rận, con kiến cũng không cố ý giết. Đó là không sát sinh. Thế nào là không trộm? Có mấy cách không trộm: Nếu thấy rắn, ếch ương, hoàng dữu ăn trùng, hoặc chó, dã can bắt chúng sinh ăn thịt thì đem thức ăn của mình đổi mạng để chúng thoát chết. Người này cứu giúp mạng loài trùng gọi đó là không trộm, mình không trộm cũng không dạy người trộm, khuyên chúng sinh sống trong pháp lành, người chưa giữ giới khuyên họ giữ giới, người đã giữ giới làm cho họ tăng trưởng, nói quả báo của nghiệp để họ giác ngộ. Đó là không sát sinh, không trộm cướp. Lại còn thực hành theo chánh pháp tạo lợi ích cho chúng sinh, thấy người khác muốn giết loài ong mật liền đem vật mua chuộc để chúng thoát chết, bố thí mạng cho chúng sinh gọi là thí mạng. Lại còn có cách bố thí khác như người thực hành chánh pháp ấy dù nghèo khổ thiếu thốn nhưng vẫn cúng dường một bữa ăn cho người chứng Thiền thứ tư, thấy kẻ ác muốn giết người thì đem tiền chuộc mạng để họ thoát chết. Trong các cách bố thí, bố thí mạng và pháp thí là hơn hết. Người thực hành hai cách bố thí, còn dạy người hành hai cách bố thí ấy, thấy ai làm thì làm theo. Người giữ giới này sau khi qua đời được sinh lên trụ xứ Ca âm hỷ lạc của cõi trời Tam thập tam. Nhờ nghiệp thiện, được sự cúng dường thù thắng, nhờ nghiệp thiện vườn rừng ở đó rất xinh đẹp. Các trụ xứ của chư Thiên đều do nghiệp thiện hóa sinh, chư

Thiên đều vui chơi thọ lạc, rồi bị thoái đọa là do nghiệp thiện hết. Họ biết được thời gian thoái đọa nhưng vẫn không chán dục, bị dây ái trói buộc lừa dối. Nói xong, Thiên vương Đế Thích cùng Thiên chúng vui chơi thọ lạc trong rừng. Rừng ấy có đủ hoa trái và dòng sông ăn uống đủ các mùi vị. Họ cùng đến bên bờ sông này vui chơi thọ lạc. Lại đến nơi vui chơi Ma-đa-lân ở phía Nam. Thấy rừng cây ấy Thiên đế Thích hỏi chư Thiên:

–Các người có thấy nơi vui chơi này không.

Các Thiên tử đáp:

–Thưa, có thấy.

Lúc này Đế Thích lại nói những việc xưa của mình cho họ nghe. Ta nghe chư Thiên ở chốn cũ ngày xưa kể rằng: Trong đời quá khứ có Đức Phật hiệu là Ca-ca-thôn-đà ở trong rừng này nói pháp cho chư Thiên nghe, pháp ấy trước, giữa, sau đều thiện, văn nghĩa hoàn thiện, hoàn toàn đầy đủ pháp bạch tịnh, tức là cái này có nên cái kia có, cái này diệt nên cái kia diệt. Thế nào là có? Vì có dục nên có tội lỗi, nếu không có dục thì không có tội lỗi. Thiên tử nên biết đó là cái này có nên cái kia có. Vì sao cái này không nên cái kia không? Nếu không có dục thì không có tội lỗi của dục. Vì sao cái này diệt nên cái kia diệt? Vì ái diệt thì dục diệt, dục diệt nên tội lỗi của dục diệt. Thiên tử nên biết cái này có nên cái kia có, cái này không nên cái kia không. Nếu nghịch quán sẽ biết: Nhân ái là gốc sinh ra dục, nhân dục lại sinh ra ái. Thế nào là dục? Tâm tìm tòi nghĩ nhớ muốn tạo tác, gọi đó là dục. Vì ngu si nên mới tìm tòi, gọi đó là vô minh, vì vô minh nên không nhàm chán cảnh giới, gọi đó là ái. Các Thiên tử không biết đủ nên gọi là dục. Thiên tử! Đó là cái này có nên cái kia có. Thế nào là cái này không nên cái kia không? Nghĩa là vì tham ái nên không biết đủ, nếu ái diệt thì tâm không biết đủ diệt, đó là cái này không nên cái kia không, cái này diệt nên cái kia diệt.

Lại nữa, này các Thiên tử! Cái này có nên cái kia có, nghĩa là hòa hợp tạo nghiệp rồi vì có nghiệp nên có nghiệp báo, nếu không tạo nghiệp thì không có nghiệp báo. Thiên tử! Đó là cái này có nên cái kia có, cái này không nên cái kia không.

Lại nữa, này các Thiên tử! Thế nào là cái này có nên cái kia có? Nghĩa là trước do nghĩ nhớ, mắt duyên sắc sinh ra thức, nghĩ nhớ là trước hết nên gọi cái này có nên cái kia có. Thế nào là cái này không nên cái kia không? Nếu không có sắc thì không có mắt duyên, nếu không mắt duyên thì không nghĩ nhớ, không có sắc nhãn và không nghĩ nhớ thì nhãn thức cũng không. Này các Thiên tử! Đó là cái này không nên cái kia không.

Lại nữa, này các Thiên tử! Thế nào là cái này có nên cái kia có? Ví như người thợ gốm vì có các thứ như bàn quay, dây, bùn, nước hòa hợp nên có cái bình. Thiên tử! Đó là cái này có nên cái kia có.

Lại nữa, này các Thiên tử! Thế nào là cái này không nên cái kia không? Như người thợ gốm không có các thứ như bàn quay, dây, bùn, nước hòa hợp thì không có cái bình. Đó là cái này không nên cái kia không.

Lại nữa, này các Thiên tử! Thế nào là cái này có nên cái kia có? Như hòa hợp chắc chắn có chia ly. Đó là cái này có nên cái kia có. Thế nào là cái này không nên cái kia không? Như nếu không hòa hợp thì không có chia ly. Thiên tử! Đó là cái này không nên cái kia không.

Lại nữa, này các Thiên tử! Thế nào là cái này có nên cái kia có? Vì có sinh nên phải có chết, nếu không sinh thì không chết. Thiên tử! Đó là cái này có nên cái kia có, cái này không nên cái kia không. (Chư Thiên không có già nên không nói già, chỉ nói

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

chết)

Lại nữa, này các Thiên tử! Thế nào là cái này có nên cái kia có? Vì có dục nên chắc chắn bị thiêu đốt. Ví như có lửa ắt sẽ có thiêu đốt. Thiên tử! Đó là cái này có nên cái kia có. Thế nào là cái này không nên cái kia không? Vì chán xa dục nên không bị dục thiêu đốt, ví như không có lửa thì không bị thiêu đốt. Thiên tử! Đó là cái này không nên cái kia không.

Lại nữa, này các Thiên tử! Thế nào là cái này có nên cái kia có? Như có tinh huyết của cha mẹ, có nghiệp, có tạng thức, có thân trung ấm, có hương khí nên có thân sinh ra. Thiên tử! Đó là cái này có nên cái kia có. Thế nào là cái này không nên cái kia không? Như không có cha mẹ thì không có tinh huyết, không có nghiệp quyết định, tạng thức thân trung ấm thì không có thân này sinh ra. Thiên tử! Đó là cái này không nên cái kia không.

